

СЛОВО ПРО ДОБРОГО ФІЛОСОФА

Вшанування Вілена Сергійовича Горського дає серйозну підставу для роздумів про внутрішній етос філософії - філософської думки, філософського життя.

Чомусь - а власне, зрозуміло чому - в нашій нинішній культурі утвердився образ філософа як особи жорстокої, інтелектуально агресивної, недоброї. Ще б пак, - він же має роздирати очі спантеличеному обивателю, вибивати узвичаєний ґрунт із-під його ніг! І нікого вже не дивує, що, настрахавши своїх читачів, отой філософ, зрештою, не пропонує їм натомість нічого справді поживного, та й наміру такого не має: його мета - позбавити людину наявних очевидностей, а там нехай собі борсається в життєвому морі, як уміє...

Останнім часом нас перестають цікавити такі «злі» філософи, що, по суті, лише відтворюють хижацьку, знелюднюючу спрямованість масової свідомості. Незрівнянно цікавіші філософи добрі, здатні протиставити натискові хаосу осмислену альтернативу. Такі ось, як Вілен Сергійович Горський.

Звісно, доброта - не прекраснодушність. Звертаючись подумки до нашого ювіляра, знаходимо в нього й принциповість, через яку він чимало страждав, і чітку, незламну шкалу керівних цінностей. Його судження про життя, нав'язані досвідом, часто вражають своєю тверезою гіркотою. А проте за найнесподіваніших, найскрутніших обставин кожен із нас знає, що у Вілена Сергійовича завжди вистачить і терпіння, й душевних сил, аби й інших підтримати, й самому зберегти спокійний, світлий,

сповнений доброзичливості погляд на світ. Так і у філософії - в кого ж, як не в Горського, шукати мудрої зваженості, бездоганного відчуття такту й міри в підході до найпекучіших проблем; не дратуючого нагромадження парадоксів, а радше налаштованості на їх конструктивне приборкання?

Не варто забувати, що від самої своєї появи філософія залишається для людей передусім шляхом до мудрості - шляхом, який передбачає неодмінну тяглість, послідовність руху мислячого «я» людини. Неможливо глибоко осягнути нове, нехтуючи минулими надбаннями людського досвіду, мислення і культури. Плекати цей людиномірний зв'язок у всій його глибині й конкретності - саме це, на наш погляд, значною мірою й означає для сучасного філософа бути по-справжньому добрим. І саме на це надирає вся багатогранна діяльність Вілена Сергійовича і як історика вітчизняної філософії, і як видатного представника сучасної філософської думки, і як викладача, улюбленого багатьма поколіннями студентів. Подібно до смиренномудрих героїв своїх досліджень, він чарівно поєднує книжну мудрість і людяну простоту - певно, завдяки тому, що мудрість, якої він навчає, є людяною в самій своїй основі.

Зберегти цю душевну гармонію в наш розхристаний час - подвиг, сповнений звитяги. Хотілося б, щоб у словах, які є лейтмотивом цього коротенького нариса, для всіх ясно забриніла героїчна гоголівська інтонація: «Добрий філософ!»

Уклін Вам, шановний Вілене Сергійовичу, від Ваших колег та учнів!